

MIR

Glasiilo koroških Slovencev

Leto XXIX.

Celovec, 1. prosinca 1910.

Štev. 1.

Krepko naprej!

V novo leto stopamo. Za sabo imamo leto hudih naporov, delovanja, pa tudi ne brez uspehov. Vlada in njeni pomočniki nas sicer tepejo kakor prej in skušajo zatreti vsak pojav narodnega gibanja, toda slovensko ljudstvo na Koroškem se, nasplošno rečeno, zbuja. To čutijo prav dobro nasprotniki. Kakor neka sveža sapa je zapihala v narodno življenje koroških Slovencev. Mladina je po nekaterih krajih tako živahna in delavna, zlasti naši mladeniči, kakor še nikdar poprej. Celo kopo prav spretnih in marljivih dopisnikov si je vzgojil „Mir“ v vrstah svojih čitateljev-mladeničev. Krepak, zvest svojim starim načelom, se je potegoval buditelj narodnih zaspancev, naš „Mir“ tudi pretečeno, 28. leto svojega obstanka. Slovenci vseh stanov ga poznajo kot svojega prijatelja, krepkega zagovornika, nasprotniki pa kot nevarnega nasprotnika. Da je vse naše javno življenje in narodno delovanje na Koroškem postalo živahno, upapolno, za to ima pač brez dvoma mnogo zaslug ravno „Mir“. To vedo prav dobro nasprotniki Slovencev, zato se še nikdar niso razni nemškonalnialni, lutrovski časniki bolj zaganjali v „Mir“, nego pretečeno leto. Narodna dolžnost vsakega poštenega koroškega Slovenca je torej, da podpira naš list kakorsihodi, ali da ga sam naročuje ali agitira zanj, nabira zanj naročnike. Ko bi bil „Mir“ vsaj v vsaki drugi slovenski hiši na Koroškem, bi bilo več nego dve tretjini agitacijskega dela pri volitvah prihranjenega in bi list lahko tako razširili, da bi zlasti zabavnega prinesel trikrat, štirikrat toliko kakor zdaj. Upamo, da v par letih dosežemo ta naš cilj. List bo ostal zvest starim načelom Andreja Einspielerja. Krivico in laž bo pobijal z vso ostrostjo, budil narodne zaspance, kazal koroškim Slovincem pot do boljše bodočnosti v narodnem, kulturnem in gospodarskem oziru in vzgajal značaje. Dobro vedoč, da brez trdne verske podlage ni trdnih značajev, bo branil tudi vero naših očetov pred verskimi klevetniki in hinavci. Zanašamo se pa pri tem tudi na zvestobo naših dosedanjih naročnikov in vabimo nove naročnike. Prijatelji mili, delajte za „Mir“ vsaj toliko, ko-

likor delajo nasprotniki za slabo časopisje! Zabití pa tudi ne smemo vrlih naših dopisnikov, sotrudnikov in vrlih naših sotrudnic, slovenskih mladenk. Hvala Vam za Vaš trud. Ostanite nam tudi prihodnje leto zvesti kot sobojevniki za vero in narod! Vam vsem naročnikom in zvestim bralcem „Mirovim“ in vsem koroškim Slovincem želimo

srečno in veselo novo leto!

Uredništvo in upravništvo.

„Fajerberov ples.“

Gospod urednik! Vse ima svojo mero in svojo mejo; a kar uganja in počenja nemškonalnialni „fortšrit“, ne more odobravati noben pošten Slovenec, kateri ima še verski čut v svojem srcu. Ta nemškonalnialni „fortšrit“ priplazil se je tudi v našo občino, in lazi in plazi v njej okoli kakor puklast maček, ki čaka na svoj plen. V prvi vrsti preži na našo v „slavnih naših šolah“ odraslo mladino, a tu in tam posreči se mu, ujeti tudi kakega nadutega ali breznačajnega kmeta v svoje kremplje. Namen njegov je jasen. Spraviti hoče pod krinko „fortšrita“ našo mladino in vsakega, ki je bolan na kurji slepoti, v svojo oblast, spraviti naše gospode duhovnike ob vpliv in ob veljavo pri ljudstvu, s tem zapeljati ljudstvo na pota verske mlačnosti in končno s prirojeno mu satansko zvižajo in z vsestranskimi podporami svojih somišljenikov ugasniti luč Slovincem v naši občini.

V zadnjem času spravili so se „šarži“ z neverjetno predrznostjo tudi na našega gospoda župana. Orodje, katero do danes še slepo služi in se brezpogojno pokori nemškonalnialnemu molohu, je društvo „All Heil!“ To je naš „fajerber“. Namen teh društev sploh bi moral biti prizadevanje, pomagati in reševati posestnike ob času nesreče — torej pošten namen. Kako pa da so ta društva kos svoji nalogi, pokazal je požar Braničnikovega mlina in Primoževega posestva v Braniču dne 19. grudna m. l., kjer je vode za tri mlinske hoje, so požarne brambe

blizu (15 minut), a je vendar oboje poslopje do tal pogorelo. Zakaj? Od Brda v Braniču bil je vsled deževnega vremena slab pot, brizgalnica požarne brambe ali „fajerbera“ v Beli pa na licu mesta ni funkcionirala. „All Heil!“

Ob času požara na Brdi, leta 1893., je bilo brizgalnic dovolj; a vode malo in tako je uničil požar vkljub „fajerberom“ 16 poslopij. Da se ogenj v nekaterih krajih po delovanju požarnih bramb omejití da, priznam, a to se zgodi le tedaj in tam, kjer se požarne brambe resno poprimejo svojega namena pri vajah in tam, kjer je zažosti vode. Ako vode ni, je njih „kunšt“ pri kraju!

Opazam pa, da naš „fajerber“ postaja takrat najbolj ognjevit, kadar pozdravljajo njeni ndje sodček piva z „All Heil!“ in gasijo svoj lastni ogenj z njim. Privoščim vsakemu človeku pošteno veselje o pravem času iz vsega srca. A kar ni prav, se mora grajati; kajti posvečevanje praznikov nam je višje kot naš „fajerber“ in njegov „bal“.

Gospod urednik! Zdaj pridem še le k stvari. A to sem Vam moral povedati zaradi tega, ker je ljudstvo pri nas, dasiravno po večini še dobro, vendar politično še nevedno, saj se je nek ud naše požarne brambe pred kratkim izrazil: „Ko bi bil jaz cesar, bi vso politiko >dov šafal< (pre-povedal).“ Take besede se morejo danes slišati le iz ust politično popolnoma mrtvega moža, s katerim naši politični nasprotniki delajo svoj „kšeft“. — A zdaj k stvari kot taki. Naš „fajerber“ je sklenil napraviti svoj „bal“, in sicer na praznik sv. Štefana v gostilni, o kateri se danes še ne ve, kdo davke plačuje. Glave našega „fajerbera“ so torej imele nalogo, prekrbeti dovoljenje za ples od občine. Načelnik podal se je k županu, da izposluje omenjeno dovoljenje, a naš vrli župan, poznavši razmere občine in mnenje gospodarjev, je dovoljenje za ples odločno odklonil z razlogom, da se v naši občini do praznika Sv. treh kraljev še nikdar ni plesalo, da se ne spodobi med božičnimi prazniki plesati in da on take plese pod imenom „bal“ pozna in ne odobrava. „Ne dam dovoljenja,“ je bil konec. Nato opomni načelnik naše požarne brambe: „Djetece je ja že v soboto rojeno, saj je dro živo,

Podlistek.

Iz popotne torbe.

(Spisal J. Trunk.)

(Dalje.)

Skozi Pensilvanijo. V mestu železa.

Amerika skoraj nima vasi. K večjemu se po tri do štiri kmetije ali farme nahajajo skupaj, večinoma stoje posamezno na obsežnem zemljišču. Kjerkoli nastane kako središče, se povzdigne takoj v — mesto. Mesta rastejo v Ameriki, kakor gobe po toplem jesenskem dežju. Kraji, ki imajo sedaj 5 do 10 tisoč prebivalcev, narastejo lahko v par mesecih do mest z desetkratnim prebivalstvom. Zato tudi „mlada“ mesta niso prav nič podobna mestom. Naredi in sezida se le, kar mora biti, saj se ne ve, kako dolgo bo mesto „stalo“. Hiše so lesene, ceste polne lukenj, povsod ležijo razni odpadki, ob hišah ni vrtov, ob stezah nič dreves. Tako je večinoma v krajih, kjer ni upati na stalno delo, na pr. v rudokopih. Kadar se izpraznijo rovi, postane vse prazno in zapuščeno.

Kdor hoče videti ameriškansko „mesto“, mora iti v kraj, ki stoji že delj časa in ki ima zagotovljen obstanek za prihodnost. Tako mesto je Lancaster, ki šteje okoli 80 tisoč prebivalcev, kar pa za ameriškanske razmere ni veliko. Mesto ima čedne ulice z lepimi nasadi, večinoma dobro tlakana šetališča, hiše iz kamna ali opeke itd.,

dasi ni vse tako, kakor smo mi vajeni videti v naših mestih, posebno ako štejejo toliko prebivalcev. Naša mesta so vsa stara, ameriškanska v primeri z našimi mlada. Smelo si upamo pa trditi, da je treba stoletij, predno se pri nas kako mesto uravna, v Ameriki zadostujejo desetletja.

V Lancstru in okolici je mnogo menonitov, neka posebna protestantovska sekta. Ženske imajo svojo „uniformo“ in izgledajo kakor kapucini, pa bi bile hude, če bi jim rekel, da so morda istega duha! — Na velikanskih farmah se prideluje tobak, ki menda največ nese, ako se mlade rastline obvarujejo pred slano.

Tu sem bival dalje časa in do dobra opazoval življenje teh pridnih Amerikancev.

Prav blizu je glavno mesto Pensilvanije Harisburg, ki ima krasno lego ob široki reki Susquehanna. Na levem bregu je polno topilnic in raznih tovarn. Njih središče je Steelton, po našem „jekleno“ mesto. Tu je zaposlenih mnogo avstrijskih delavcev, tudi kakih 6000 do 7000 Slovencev, večinoma Dolenjcev. Ti si ravno ustanavljajo svojo lastno župnijo, ker so se ločili od Hrvatov, in župnik Ažbe me je povabil, da se udeležim te slavnosti. Vesel sem bil, ko sem sodeloval pri najmlajši slovenski župniji v Ameriki, prav vesel sem pa tudi bil, da mi ni bilo treba tam ostati, zakaj ob hribu, kjer stoje hiše, je solnce neusmiljeno pripekalo in dim je tak, da ljudje izgledajo, kakor bi bili sami dimnikarji.

Od Harisburga do Pitsburga je 250 milj, ali okoli 400 kilometrov, za naše razmere silna daljava, za ameriškanske prava malenkost. Kraji, skoz katere pelje železnica, so jako lepi in sli-

koviti, čeravno nimajo onih gorskih krašov, kakor naši. Železnica pelje črez „gorovje“ Allegheny, a gore so le večji hribi, ker niso višji od 700 metrov nad morjem. — Mestoma se nahajajo med hribi prave soteske, kjer je prostora le za železnico, reko in cesto. Ob progi je več krajev z velikimi tovarnami, posebno Altoona, kjer sem videl cele regimente „lukamatijev“, nekateri taki orjaki, da bi se jih skoraj ustrašil. Predno proga prekorači gorski greben, tvori takoimenovano „konjsko podkev“, namreč velikansk nasip, ki veže dve dolini. Posebne lepote nisem videl, ker je strašno lilo, in tudi delo se mi ni zdelo Bog ve kako imenitno, ker naše gorske železnice imajo pač bolj znamenite stavbe. Gore nimajo našega črnega lesa, pač pa lepe hrastove šume; tu pa tam so tudi videti velike drče drobnega gramoza. Ko dospemo na višavo, se nebo nekoliko razjasni. Pogled nazaj je lep in razsežen, manjka mu pa gorski značaj, kakršnega je vajeno naše oko.

Odtod gre proga navzdol proti neizmerni planjavi reke Mississippi. Ruski knez Galicin je tukaj misionaril med Indijanci in nek kraj nosi še danes njegovo ime. Indijancev seveda sedaj ni več, pregnala jih je bela koža. Delavci, katere vidim iz železnice, pa na videz niso ne bele ne rdeče kože, ampak črne, a samo le od dima in prahu, ker prihajajo iz premgovih rogov; večinoma so naši slovanski bratje, ki si služijo s težkim delom svoj kruh. Največji kraj ob progi je Johnstown, ki šteje okoli 50.000 prebivalcev. Mesto je kakor v ognju. Tovarna je pri tovarni, iz dimnikov bruha ogenj in se vali črn

mi moremo vendar v nedeljo že plesati.“ Ako tu ne dobimo dovoljenja, gremo pa k „Bezirks-hauptmanšafti“. Gospod župan: „Ako mi dajo moji predpostavljeni ukaz, bom ga dal, drugače ne in pojdite kamor hočete.“ Ta nastop našega župana odobrava vsak pošten kristijan v občini — a naš „fajerber“ je le srbelo. Zato so se menda inspiranti našega „fajerberovega bala“ podali, kakor smo izvedeli, v resnici k okrajnemu glavarstvu — med njimi je bil tudi naš šolski vodja Martinjak — mogoče je tudi, da je bil le sam — da izposlujejo tam zaželjeno dovoljenje.

Naš občinski sluga, ki moli vsak večer doma rožni venec, bil je ves navdušen za ta „bal“ in je gospodu županu sledeče povedal: „Jaz sem bil tudi pri teh (kat. Slovincih), a jaz zdaj nič ne držim na „farje“, toti farji so“ — župan mu prestrži besedo in ga vpraša, li ima kak list od okrajnega glavarstva, ker je tudi pismonoša ob enem. Nato mu odgovori: „So bili pri okrajnem glavarstvu — Martinjak je bil — in dobili so odgovor od okr. glavarja: „Napravite prošnjo, dokler prošnja kroži okoli, napravite pa vaš „bal“.“

Vprašam tem potom gospoda c. kr. okrajnega glavarja: Ste tako govorili? Če ste, potem sem na jasnem, če niste — je Vaša dolžnost, da rešite Vašo čast; potem hočem biti na jasnem. Ako pa se je vršil „bal“ pod pretvezo otvoritve omenjene gostilne, Vam naznanjam, da so v tej gostilni in zunanji nje že v nedeljo, dne 31. vintoka 1909 tulili volkovi. V petek, dne 24. grudna, pokazal je naš pismonoša in občinski sluga gosp. županu brzojav ali telegram, po katerem je menda naš deželni odbor dovolil vršitev „bala“ na omenjeni dan. Izročil ta telegram pa gosp. županu ni. V tem oziru vprašam: „Ali je koroški deželni odbor v resnici dovolil vršitev tega „bala“ in na podlagi katere postave? Ali je župan samo zato, da davke pobira, ceste popravlja, uboge oskrbuje, vladi služi in molči kot zvesti Justov pes? Ali so oblasti zato tukaj, da bolj podpirajo naprave, katerih pomen in namen je, napeljavati ljudstvo k zapravljanju in verski mlačnosti, ali pa zato, da v prvi vrsti varujejo ugled in vpliv županov, kot glavarja občine?“

Zvedeli smo tudi, da se je gospod okrajni glavar nasproti odposlaništvu našega „fajerbera“ menda izrazil: On ve, da se bo na praznik sv. Štefana v štirih občinah ali gostilnah plesalo in se čudi, da naš župan tega ne dovoli. Povedano naj bo, ako je to res: Če v štirih občinah krađejo, še ne sledi iz tega, da bi morali krasti tudi mi. Že trikrat zadela je Brdo nesreča požara. Takrat so se kar križem čuli vzkliki: „Bog pomagaj!“ Zakaj takrat niste klicali: „Bal pomagaj!“ Vstopnina „bala“ na praznik sv. Štefana ne bo rešila našega „fajerbera“, v moralnem oziru pa je taka plesna veselica v veliko škodo ljudstvu.

Katoličani hočete biti, hinavci pa ste! O vas veljajo besede sv. pisma: „To ljudstvo me časti samo z jezikom, a njihova srca so daleč od mene.“ Naš občinski zastop pa opozarjam, da naj v svojih sejah preresetava vprašanje, ali bi ne bilo za občino boljše, če se proglasijo po-

dim. V Ameriki je denar le tam, kjer je mnogo dima in tudi v tem zakajenem mestu živi precej Slovincov, ki delajo v topilnicah.

Proti nižavam se je vreme razvedrilo in solnce je lilo svoje žarke črez slikovito, valovito pokrajino. Kamor se oko ozre, povsod se vidi dim, kakor bi cela dežela gorela. Tu je namreč „črna dežela“, kjer se najde premog povsod, kjerkoli se koplje. Na postajah je na tisoče vagonov samega premoga, ali koksa, to je že sežganega premoga, ki se potem rabi v topilnicah. Človek se čudiš, ako vidiš te množine črnega netiva, ki se v nedoglednih vlakih razvaža dan na dan na vse kraje Amerike. Pravijo sicer, da je pod zemljo še neizmerno premoga, a enkrat ga mora biti vendar le konec. Skoraj povsod se nahajajo med delavci tudi Slovinci. Če jih vidiš, kakšni prihajajo iz podzemeljskih jam, se ti krči srce, in bi jih obžaloval, ako jih pa vprašaš, ali bi si ne hoteli poiskati drugega dela, bodo vsi izrazili, da nočejo iti iz jam, če je le zaslužek primeren, kar žalibog ni vedno. Človek se vsemu privadi, tudi nevarnostim, ki ga obdajajo pod zemljo, posebno ker varnostne priprave nikakor niso zadostne.

V Latrobe sem izstopil in si šel ogledat benediktinski samostan v St. Vincent, kjer sem našel nekaj Slovincov in v samostanu o. Župana, ki je bil par mesecev pozneje posvečen. Pravili so mi, da Slovani povsod izpodrivajo posebno nemško prebivalstvo, ne s silo, ampak ker jih prihaja na tisoče. Pa tudi te trume se bodo pogreznile, ako ostanejo tu, s časom v angleško morje.

žarne brambe kot občinske naprave in bi se kot take podpirale iz občinskega zaklada bodisi na ta ali oni način.

V tej zadevi se naj voli iz obč. odbornikov odsek, kateri bi imel nalogo, to vprašanje proučevati in voditi. Denar, ki ga naša občina dobi za „licence“, ni v nobeni primeri s škodo, ki jo trpimo gospodarji in mladina vsled brezštevilnih plesov. Plesišča pa naj v prvi vrsti služijo — ljudstvu v pouk — za zborovanja. Pozdravljeni!

Fr. Grafenauer,
drž. poslanec.

Koroške novice.

Zakaj deželni zbor ne bo sklican? Meseca prosinca bo več deželnih zborov sklicanih. Le koroški, po pretežni večini „deutschfortschrittlich“ deželni zbor, kakor ga je imenoval v zadnjem zasedanju dr. Artur Lemisch, ne bo sklican, ker se to ne zljubi deželnemu odboru. Vlada bi bila takoj pripravljena sklicati deželni zbor, če bi se deželni odbor ne bal, da ga ne zbuje iz sladkega počivanja. Ali pa se morebiti bojijo, da bodo morali na dan z barvo glede davka na pivo? Že dunajski „Vaterland“ se čudi, da najpočasnejši deželni zbor avstrijski, v katerem vladajo neomejeno nemški „naprednjaki“, ne čuti prav nobene potrebe za vsaj kratko zasedanje, čeravno bi mu zbog slabih financ bilo zelo potrebno.

„Topi, pretopi in preleni“ liberalci. Zadnji „Korošec“ je objavil kot uvodni članek tak učenoprismojen članek, da ga noben kmečki čitatelj ne bo mogel razumeti. Članek se huduje nad vsem, nad krščanskomislečimi narodnimi delavci, nad „topim nazadnjaštvom“, nad „rožnimi venci in molitvenimi knjižicami“, nad geslom „vse za vero, dom, cesarja“, nad našim izobraževalnim delovanjem med ljudstvom in psuje koroške Slovence, da so „topi, pretopi, preleni“. Pozna se, da članek pozna le liberalce, ne pa naših ljudi. Radi mu verjamemo, da so liberalci „topi, pretopi in preleni“, v naših vrstah pa so ljudje, ki znajo samostojno misliti in ki imajo tudi še nekaj korajže, ki kratkomalo ne kimajo k vsemu, kakor liberalni nemškutarji, kadar poslušajo kvasarije kakega liberalca. K sklepu dolgoveznega članka napoveduje rešitev koroških Slovincov — v liberalizmu, ki so mu drugod že pokazali vrata, in v „Korošcu“. Izboren dovtip! Dve leti že izhaja modri „Korošec“, in radovedni smo, koliko liberalnih, svobodomiselnih nemškutarjev je rešil za slovenski narod. Naj vendar pove to! Takih modrosti ni zmožen kak pametnejši liberalcec, ampak samo kak skrajno neveden, otrošk in top liberalcec.

Šolarsko kuhinjo otvori z novim letom „Narodna šola“ v Št. Rupertu pri Velikovcu. Slovinci, darujmo po možnosti za slovensko lačno deco!

V Vrbskem jezeru utonil. Dne 20. grudna m. l. so se odpeljali bratje Franc, Gašpar in Silvester Krajner na ladji, napolnjeni z gramozom, od Tešlinja proti Majerniku. Pri Majerniku je padel Silvester v jezero, ne da bi bila brata to takoj zapazila. Trupla še niso našli.

Par dni pozneje sem se peljal v Pittsburg, kjer imajo Slovinci svojo župnijo in lepo naselbino. Že dolgo pred mestom so na levi in desni velikanske tovarne, celi gozdovi gorostasnih dimnikov in dima, kakor pri nas jesenske megle. Na postaji me je čakal ljubezniv župnik J. Mertel, ki mi je bil vodnik. Človeku se zdi, ko prideš v mesto, da si došel v silno kovačnico, kjer nabija tisočero kladivov noč in dan. Pittsburg je v resnici tudi le taka kovačnica, ker tu je kraljestvo „železnega kralja“ Carnegie. Kamor greš, posebno ob rekah Allegheny in Monongahela, povsod vlada hršč, ropot, nabijanje, da meniš, svet se mora podreti. Od mnovega dima se tu včasih cele dneve ne vidi solnca, — vse hiše so črne in okajene, povsod neprijeten smrad od raznih plinov. Na vse to se pa Amerikanec ne ozira, ako mu le „nese“. In v Pittsburgu je za mnoge — tudi prava kovačnica za dolarje, da so jih nakopičili na milijone. V obč. tudi delavci niso slabo plačani, akoravno trpe plače vsled silne konkurence delavskih moči. Ravno to leto so bile tu hude rabuke, ker so delavce na nesramen način izkoriščevali. Ker pa delavcem manjka trdna organizacija, ne morejo prodreti, posebno ko dobi podjetje lahko vsak dan cele trume drugih moči. — V tem oziru so razmere na slabem. — Slovinci so večinoma v prav dobrih službah, ker so že več časa tukaj, vendar pa se je treba navaditi vednega hrupa noč in dan, ki preneha le ob nedeljah. (Dalje sledi.)

Zahtevajte „Mir“ po vseh gostilnah!

Adolf Marischler, ravnatelj tovarne grofa Thurna v Guštanju, je odlikovan z redom železne krone tretjega razreda.

Stotnik Schmid od 17. pešpolka in njegova soproga sta za vojake oskrbela lepo božično drevesce in obdarila 50 vojakov.

Občinske volitve na Djekšah dne 27. grudna m. l. so izpadle za našo krščanskoslovensko stranko zelo dobro. Vsi trije razredi so naši, le en nasprotnik je prišel tudi v odbor. Trdnjava se je tedaj zopet izkazala. Nekaj nemškutarjskih Vovberjanov, na čelu z znanim Mežnarjevim Zepejem in njegovim bratom Pavlom in gozdarjem Fajnikom je prišlo na Djekše. Ko so pa spoznali, da doživijo velikansko blamažo, če se prikažejo bliže, so raje popivali po gostilnah in jo potem podedili nazaj v Vovbre. Kdo je reveže poslal na Djekše? Ali „Südmarka“ ali Schumyjev „Bauernverein“? Vsekako smo jih omilovali, da so naredili tako težavno pot zaman.

„Silvestrov večer“ priredi I. koroško tamburaško društvo „Bisernica“ v gostilni pri Benediktinski kleti.

Slovenska krščanska soc. „Zveza“ ima v zalogi „Narodni kolek“ po 2 vinarja. Rodoljubi, sezite po njem! Osebo se dobi vsak dan od 12. do 1. ure popoldne ali pa se pošlje po pošti. „Zvezin blagajnik“.

K škandalom na celovškem kolodvoru. Prosimo vse tiste Slovence in Slovence, ki so imeli zadnje mesece na koroških železnicah in zlasti na kolodvoru v Celovcu radi slovenskega jezika kakšne zapreke ali neprijetnosti, da javijo to nemudoma z natančnim navedenjem časa, kraja, okolnosti in eventualnih prič gospodu odvetniku dr. Janko Brejcu v Celovcu.

Obesil se je v petek pred Božičem v Celovcu 41 letni delavec Pavel Steinbrecher.

Št. Peter pri Velikovcu. (Sijajna zmagaja.) Na Št. Janževu se je pri nas vršila občinska volitev, pri kateri je naša slovenska stranka v tretjem in drugem razredu tako sijajno zmagala kakor še nikdar poprej. Sam nemški „Volksrat“ je posegel vmes in je poslal svojemu zaupniku v naši občini „scharfe Aufforderung“, da naj se na vso moč potruji za nemško stvar. In res, F. od Sv. Neže, navadni nemškoliberalni rogovilež pri raznih volitvah, trudil se je pošteno v potu svojega obraza; pri Šterlinku v Narah so nasprotniki celo volilni shod napravili, ali uspeh vsega rogoviljenja je bil naravnost klavern. Nasprotniki so računali celo na zmago v tretjem razredu, da bi tako občino zopet v svoje roke dobili. Ali prišel je dan volitve in naše slovensko ljudstvo je z našimi nasprotniki temeljito obračunalo. Našinci so prišli v lepem številu na volišče in držali vzorno slogo in disciplino. Nasprotnikov pa skoraj ni bilo videti. Številke naj pojasnijo našo presijajno zmago! V tretjem razredu so dobili našinci: Jurij Rutar p. d. Klemen 77, Florjan Karner p. d. Šuln 74, Primož Kumer p. d. Mačedolnik 77 in Anton Lesjak p. d. Pirc 76 glasov, namestnika pa sta postala našinca: Matevž Müller p. d. Rutnik in Jožef Miklav p. d. Črvav vsak s 77 glasovi. Nasprotniki so dosegli samo 20 glasov, naša večina iznaša tedaj 57 glasov. Še slabše se je nasprotnikom godilo v drugem razredu. Izvoljeni so v drugem razredu našinci: Valentin Rutar p. d. Enci z 20, Janez Karpf p. d. Kajžlar z 20, Jožef Kues p. d. Reš z 20 in Jožef Hudelist p. d. Lenart z 19 glasovi, namestnika sta postala našinca: Matija Jelen p. d. Štefan in Jakob Lipič p. d. Šeršenec vsak z 21 glasovi. Nasprotniki so dobili v tem razredu cele 3 glasove. Prvi razred so imeli dozdej vedno nasprotniki v rokah, ali to pot smo se resno prizadajali nasprotnikom še zadnje zavetišče iztrgati, pa se nam še ni posrečilo. Nasprotnikom sta v zadnjem trenutku prihitela v njihovi veliki sili iz Velikovca na pomoč potovalni učitelj Šumi in poslančev sin, stud. tehn. Rudolf Nagele. Sladki in prijazni pa znajo nasprotniki pri volitvah biti. Kar nakrat so nasprotniki zvabili enega našinca, ki ima volilno pravico v prvem razredu, v svojo sredo in en glas je bil za našo stranko izgubljen. Ginljivo je bilo videti, kako je F. od Sv. Neže svojo ubogo žrtev, kakor mesar žene govedo v klavnico, gnal pred seboj v volilno sobo. Tudi so nasprotniki še na dan volitve dobili od ene posestnice, ki je poprej že nam dala pooblastilo in še dan pred volitvijo nas zatrjevala, da nasprotnikom ne dá pooblastila, dobili pooblastilo in to pooblastilo je, ker je bilo novejšo, obveljalo, naše pa bilo zavrženo. Končno nam je še volilna komisija eno pooblastilo, ker pravna stran tega glasu ni bila jasna, zavržla. Tako smo izgubili tri glasove in so to pot slučajno v prvem razredu še zmagali nasprotniki. Dobili so 9 glasov, našinci pa so ostali s 7 glasovi v manjšini. Izvoljeni so bili v tem razredu nasprotniki: Jožef Papič p. d. Lindenwirt, ki je

dobil tudi naše glasove, s 16, Jožef Gritz p. d. Valente z 9, Fric Poganč p. d. Blažej z 9 in Florjan Korak p. d. Šterlink z 9 glasovi. Pri tej priliki je treba zopet pribiti dejstvo, da je potovalni učitelj Šumi, ki je za nas Slovence nastavljen, največji nasprotnik našega naroda; pravi škandal je bil, kako se je mož pri volitvi oblastno obnašal in kako je vpil nad volilno komisijo. Kdo plača Šumija, naše ljudstvo ali nemški „Volksrat“? Naša občinska volitev je sijajno pokazala, da je ogromna večina našega slovenskega ljudstva v našem taboru, stara nemško-liberalna stranka životari samo v posameznih maloštevilnih osebah in tudi vse prizadevanje raznih Šumijev je ne pripravi zopet do veljave. Bog živi naše vrle slovenske kmete!

Hodiše. Lutrovska „Bauernzeitung“ od 24. grudna m. l. je poročala o naših zadnjih občinskih volitvah. Najprej pove po imenu vse štiri od nemško-nacionalcev izvoljene odbornike in dva namestnika, nazadnje se spravi še na našega gospoda župnika in imenuje šest naših volilcev z vidnim namenom, škodovati jim s tem. Poročevalec v ta časopis je menda pozabil, da naših ni bilo samo 6, ampak 91 in nemško-nacionalnih le 33 glasov. Nestrpnost jezca in sovraštvo kuka iz vsake vrste tega poročila. Kdo da zna tako lepo poročati, lahko povemo. To je človek, kateri ima menda elefantovsko kožo in v Hodišah nima nobene veljave več, katerega so že siti v Ribnici tja do Otoka. Da služi svoj kruhek še tukaj, se ima zahvaliti le dvema ženskama, ki sta v veliki zadregi bile njegovi priprošnjici; ali velika nadloga je za nas, ker skrbi le prerad za to, da mora lepo število težko pridelanih kronic kmetov in delavcev kot kazni romati v Celovec. Kako prijeten da je ta imeniten poročevalec „Bauernzeitunge“, občutijo posebno tisti, ki so primorani mu biti pokorni.

Izpod Lečje gore. (Tako je pri nas.) Kakor se čuje, se bodo precej po Novem letu vršile pri nas volitve za občinske odbornike ter je čas, da se o tej zadevi nekaj pomenimo. Nekje sem enkrat bral, da je prišlo od neke občine več kmetov k okrajnemu glavarju ter so se pritoževali zaradi občinskega predstojništva, oziroma župana, ki menda v prvi vrsti gleda nase in svojo gostilno in skrbno ustreza željam svojih pajdašev in gostov, vse druge pa, ki niso njegovega mišljenja, ali prezira ali pa — komandira kot kak strog paša; sploh ni reda v občinskem uradu, tako da je občina nezadovoljna priklopela do vrhunca ter ponižno prosijo okrajnega glavarja, naj jim pomaga ali pa svetuje. Ta jih je pa kratko zavrnil, češ, prav se vam godi, še enkrat rečem, prav je, še bolj bi vas imel krtačiti, sami ste krivi, če vam ni bil po volji, zakaj ste ga volili četrti- in petkrat. Sami si pomagajte, ko bodo prišle zopet volitve. Malo poparjeni so se vračali možaki domov, nazadnje so vendar priznali, da ima okrajni glavar prav, so se sporazumeli in pri volitvi pokazali, da se s skupnim delom da veliko preobrniti. Izvoljeni so bili večinoma novi odborniki, prav resni in zbudjeni možje, iz njih vrste pa župan, ki pa ni bil gostilničar, ampak kmet, ki je imel pogum in dobro voljo za enakopravnost in občini blagor. V kratkem je zavladal red in zadovoljnost v isti občini. Zdej pa vprašam vas, sosedje, ali si ne moremo tudi mi sami pomagati? Mislim, da je nujni čas, da se ta stvar predrugači. Dobro bode, če dobimo drugega župana, ki mu ne bode treba dajati letne plače in ki bode z dobro voljo ustrezal našim željam. Zdajšnji župan je bil tudi pred leti dober, ali sedaj zaradi bolehnosti (ima menda vsak dan drugo bolezen) je postal tak, da mu prav pristržno privoščimo zasluženi mir.

Reberca. (Zborovanje.) Razveselili smo se, ko smo zvedeli, da hočeta prirediti kat.-slov. izobraževalno društvo v Železni Kapli in izobraževalno društvo „Trta“ v Žitarivesi na Štefanovo pri nas svoje zborovanje. Še bolj pa smo veselili sedaj raditega, ker se je to zborovanje tako dobro obneslo. Po pozdravu g. predsednika Pasterka iz Bele povzel je besedo gosp. kanonik Dobrovc iz Velikovca, ki je v obširnem in temeljitem ter zaeno poljudnem govoru dokazoval potrebo in korist združenja. Vpletel je v svoj govor več prav primernih zgledov, iz katerih je moral vsakdo spoznati, da je le v združenju moč in da le tesna organizacija vodi do uspehov. Mesto zadržanega g. župnika Weiss iz Žitarivesi govoril je g. kaplan Žel iz Železne Kaple o namenu izobraževalnih društev, ki je pred vsem ta, da vzbujajo in krepijo narodno zavest, ki nam Slovincem tako manjka, ter širijo pravo izobrazbo in omiko. K temu pa pripomore zlasti branje dobrih knjig in časopisov, in zato je g. govornik pozival navzoče, naj se tesno oklenejo izobraževalnih društev ter skrbijo pred vsem za to, da se bo naš „Mir“ tembolj razširil. Lepe in pristržne besede gg. govornikov so nam segle v srce, in

prepričani smo, da se bodo želje našega č. g. komendatorja, naj bi rodile obilo dobrega sadu, tudi izpolnile. Vmes nas je kratkočasil slavnoznan pevski zbor iz Železne Kaple pod spretnim vodstvom g. Haderlapa z lepo ubranim petjem. Kdor zna, pač zna. Iskrena hvala vsem, in kmalu na zopetno svidenje!

Velikovec. (Nemški „Liedertafel“.) Na adventno kvatarno soboto so priredili naši Nemci pevsko zabavo. To jim gotovo vsak pameten človek rad privošči. Toda odločno pa moramo obsojati, da so z „Liedertafel“ združili tudi plesni venček, ker je bil vendar adventni čas in poleg tega še kvatarna sobota. Potem pa pravijo, da so boljši katoličani, kakor „ta črni“. Drugi dan pa so priredili šolskim otrokom ob 2. uri popoldne božičnico, da otroci seveda ne morejo v cerkev k blagoslovu. Tudi svoj „Lehrlingshort“ so ustanovili med popoldansko službo božjo. Pri vsem tem pa ostanejo taki ljudje najboljši katoličani!

Leše pri Prevaljah. (Bitka v rdeči gostilni.) V Klemenčevi gostilni, kjer oznanjujejo rdeči osrečevalci v klavernih zborovanjih svoj edinozveličavni evangelij, se je vršila pretekli teden vroča domača bitka. Tri dni in tri noči je bil prepir in polom, da je bilo veselje. Nas taki domači prepiri, ki so v naši rdeči republiki nekaj navadnega, ne bi prav nič brigali, če bi ne bila ta vzorna gostilna tik šole. Tako pa smo prisiljeni vprašati župana Pristova, ali bi ne bilo boljše, da bi zabranil s svojo mogočno roko pohujševanje otrok, nego da se umešava v gotove popolnoma zasebne prepirke. Da, gospod župan, namesto da se vozite v Celovec, pridite rajši na Leše in naredite mir. Tako bodele storili tukaj dobro delo. To bi bila nekako Vaša prva zasluga na polju Vašega županovanja.

Zgornja Vesca. Dne 27. dec. 1909 vršila se je pri nas občinska volitev, in sicer pri Sv. Luciji ali na Gori, kakor pravijo, kjer je največ nasprotnikov katoliško-slovenske stranke. Izid volitve je sledeč: 5, mogoče 6 odbornikov je od naše stranke, 4 ali 3 od nasprotne; o enem namreč ne vemo, s katerimi bo držal, upajmo, da z nami. Od treh pa dobro vemo, da so naši nasprotniki, ker so to že vedno kazali, posebno pa v zadnjem času, ko so se očitno potegovali za bivšega gospoda župnika Českyja v Št. Ilju, kateri je bil od škofa kaznovan in nazadnje od vlade vpokojen, ne morda radi bolezn ali starosti, ampak radi svojega znanega postopanja. Krščanski slovenski možje odborniki, bodite trdni in neupogljivi nasproti tem trem odbornikom, da bo tudi pri nas pravična katoliško-slovenska stranka napredovala! Volilci te občine pa pazite na te tri nasprotne odbornike in zasledujte njih delovanje, potem se boste prepričali, da versko mlačen in narodno mrzel občinski odbornik nikdar ne deluje za krščansko slovenskega kmeta!

Volilec.

Otok. Zagrizen nasprotnik Slovencev, Anzelm Eichholzer, je tožil slovenskega fanta in se je že prej širokoustil, da je treba „mladega človeka“ poučiti, pa je pri tožbi pogorel. Zdi se, da bo treba le nemškutarje malo poučiti. Toženega fanta je zastopal dr. Brejc.

Škocijan. Pri občinskih volitvah je sijajno zmagala v vseh treh razredih slovensko-krščanska stranka. Živel za zavednost!

Dvor nad Vrbo. (Žalosten god) je imel na „Št. Janževo“ Janez Prein, črevljarski pomočnik. Kot priden delavec si je na svoj god privoščil veselje ter se podal s svojim bratom in nekim prijateljem drsat na Jezersko jezero. Gotovo ni upošteval slabega ledu, ker se je drznil drsati proti sredi jezera, kjer se mu je led ulomil. Nesrečnemu ni bilo mogoče priti dosti hitro na pomoč, dasiravno se je še precej časa vzdržal na površju ter obupno prosil pomoči. Moči so ga zapustile in je našel hladno grobo v jezeru. Omilovanja vredna je mati, ki je pričakovala na svoje stare dni od svojega pridnega sina pomoči. Da bi bil Bog nesrečnemu milostljiv sodnik!

Lipa nad Vrbo. (Nesrečna smrt na božični večer.) Popoldne pred svetim večerom se je peljal železniški delavec Janez Sumper, gostač pri Kovaču v Srejah, z vlakom v Vrbo kupovat živila za praznike. Nazaj grede je večerni vlak zamudil in malo gluhi mož jo je mahnil kar peš po železnici proti domu, a blizu vasi Dole ga je dohitela strašna smrt. Pridrvel je za njim brzovlak, ga zgrabil in tresčil s tako silo na stran tira, da je mož takoj obležal mrtev. Značilno je, da je nesrečnej ležal na prav vidnem mestu cele dve noči in en dan, predno so ga našli. Ponesrečenec zapušča vdovo in štiri nepreskrbljene otročiče. Pač je prav imel Prešeren, ko je zapisal:

Noč in dan so odprta groba vrata.

A dneva, ure ne pove nobena pratka.

Blače ob Zili. (Poštna uprava na železnici.) Pisec teh vrstic sem dobil pismo iz Ike v Istri s pravilnim naslovom J. J., P. Blače

ob Zili. Pa ne mislite, da je prišlo po navadnem potu: Sv. Peter - Ljubljana - Trbiž - Podkloster do naslovljenca, ampak po ovinku čez Celje - Maribor - Beljak - Podkloster. In zakaj? Zato, ker je sedel v poštnem vozu gotovo kak nemško-nacionalni, slovensčine nevesč uradnik, ki je mislil, da je „Blače ob Zili“ v slovensčini isto kakor v nemščini „Blače ob Cilli“. In zato je romalo pismo najprej v Celje (Cilli) in odtod šele je našlo pot v Blače ob Zili. — Pod istim naslovom bi imel dobiti pred kratkim pismo iz Gorice, pa ga nisem prejel, ker je moralo nazaj na odpošiljatelja J. Kopača v Gorici, ki mi ga je radi tega zvil v še en ovoj in ga potem moral poslati pod nemškim naslovom v omenjeni kraj. Hodilo pa je prvo pismo razven par krajev v Rožnu tudi že v Št. Štefanu ob Zili, pa tudi ondodna pošta ni vedela ali ni hotela vedeti, kje so Blače, akoravno niso več od ondod oddaljene ko za tri četrte ure pešpoti. Tako torej izgleda naša vsem narodom pravična avstrijska poštna uprava, pa ne na nemških, ampak tudi celo na popolnoma slovenskih tleh od Jadranskega morja do Zilske doline. Pa prišli bodo boljši časi. (Pritožite se naravnost na ministrstvo. Ured.)

Blače ob Zili. (Družba sv. Mohorja) je letos glede števila udov tudi pri nas znatno napredovala, in sicer je pristopilo k lanskim 18 udom letos še 18 novih udov in se je torej število družnikov pomnožilo za ravno 100 odstotkov. Bog daj takšnega blagoslova družbi tudi še za leto 1910. Še veliko družin je, v katerih hišah knjige družbe sv. Mohorja še niso bile vsakoletni gost in prijatelj. Vsako jesen na vsako slovensko mizo knjige družbe sv. Mohorja duhn v ponk in srcu v razvedrilo! — Za obrambni sklad S. K. S. Z. v Ljubljani smo poslali tukajšnji Mohorjani K 6'50.

Pliberk. (Socialni tečaj od 27. do 29. grudna.) Socialni kurs, ki ga je priredila „S. K. S. Z.“, je nad vse sijajno uspel. Udeležencev — večina skoro samo iz pliberske župnije — je nad 50 samih krepkih fantov. Predavanja so bila jako času primerna in samo oni so v nas vzbujali splošno pozornost udeležencev. Prvi je govoril gospod urednik „Mira“ — o zgodovini koroških Slovencev ter ob velikem navdušenju začrtal pot za bodočnost. Č. gosp. kaplan Joso Rudl iz Sveč je razložil pomen nepolitične organizacije in posebno poudarjal veliko potrebo izobrazbe. Na kratko je pokazal, kako je ljudstvo samo moralo seči po samoizobrazbi — in kateri razlogi zahtevajo celo večjo omiko. — Na to je sledil govor g. Fr. Hohnječa iz Maribora o socialni demokraciji in njenem razmerju do kmetijskega stanu. Predavanje je bilo krasno začrtano. Jurist g. L. Potočnik razložil je avstrijsko ustavo. Drugi dan, v torek je govoril g. Kralj, tajnik „Zadružne Zveze“ iz Ljubljane, o pomenu in nalogah hranilnic in posojilnic. Govor je bil velezanimiv in primeren — posebno še za navzoče kmete in kmečke sinove. Popoldan je govoril č. gospod mestni kaplan iz Celovca Andrej Sadjak o poselskem vprašanju. Naslanjajoč se na knjigo Fr. Heima o tem vprašanju, je obdelal celo poročilo jako obširno in vsestransko zanimivo, kar se je videlo tudi na obrazih navzočih. V sredo je g. Terseglav iz Ljubljane izborni govoril o mladeniški organizaciji; mladenič Krof je navduševal domače fante za telovadbo. Ta dan je bilo okoli 70 udeležencev. Zadnji dan govorijo še: g. dr. Lenard iz Ljubljane o abstinenci; dr. Ehrlich in dr. Brejc o političnem položaju na Koroškem. Tečaj je tedaj krasno uspel. — Gotovo bi bilo še več udeležencev, ako bi se to preje natanko naznačilo. Bodimo zadovoljni s tem začetkom. Podjunska dolina je pa pokazala s tem, da so tukaj zares tla za sistematično organizacijo in dal Bog, da bi se ta organizacija tudi kmalu izvedla. Pliberška okolica je ravno v to poklicana, ustvariti v svoji sredi organizacijo, ki bi bila strogo disciplinirana. Naprej na tej poti in da bi ta tečaj prinesel veliko uspeha, za to skrbite vi fantje! Pokažite svetu svojo izobrazbo, ki bo tudi v korist in prid slovenski domovini!

Libeliče. (Ukraden) je bilo tukajšnjemu posestniku J. Dobrovniku pd. Funtu v Mariboru, ko je spal z neznanim možem v neki gostilni v eni sobi, izpod podglavja 1770 kron. Tat je izginil ne ve se kam. Zvedelo se je le, da je bil dotičnik radi tatvine že večkrat kaznovan.

Črneče. (Prememba posestev.) Takozvani „Landhaus“ Podklancem je prevzel gosp. Miha Grešovnik na Atiškem vrhu od Jak. Pernat na Mezi, ki je postal posestnik Grešovnikove kmetije. — G. Jakob Pernat je dalje kupil kmetijo Fil. Novaka pd. Jakoba na Tolstem vrhu.

Št. Pavel v Labodski dolini. Pri občinskih volitvah je prodrila krščanska stranka z veliko večino v prvem in tretjem razredu. V drugem razredu sta bila izžrebana dva krščansko-socialna namestnika in en odbornik.

Imate bolečine?

Revmatične, protinske, v zobeh, glavobol? Ali ste se po prepihu ali drugače prehladili? Poskusite vendar bolečine utehajoči, lekajoči in krepajoči Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. Ta je v resnici dober! To ni samo reklama! Dvanajsterica za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj samo lekarnar Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko).

Proti občinskim volitvam v Žrelcu je vložen protest.

V Lendorfu v Labudski dolini je bil izvoljen za župana deželni posl. Kramp (krščanski socialc).

Pristaši, zaupniki, širite „Mir“!
Vsak naročnik naj za novo leto pridobi še enega naročnika!

Priporočujemo našim družinam

Kolinsko cikorijo.

Gospodarske stvari.

Nekaj o naši živinoreji.

(Piše France Krištof, živinorejski inštruktor v Selcih.)

Živinoreja tvori tudi na Koroškem glavno panogo kmetijstva in le ona še nekoliko varuje našega kmeta propada. Zato ji moramo posvetiti kar največ pozornosti. Vkljub temu pa, da so naši kraji za živinorejo zelo prikladni, se ta ne more povzdigniti. Kje tiči vzrok temu?

Gotovo ji škodujejo slaba leta, na pr. suša, a mnogo več še nevednost in brezbržnost kmetovalcev. Mnogi mislijo, da je za kmeta vsak dober, ki ima zdrave roke, izobrazbe da mu ni treba. To mnenje je pač napačno. Poglejmo le v one dežele, kjer so kmetje v svoji stroki izobraženi in videli bomo, da se jim boljše godi! Tudi naši kmetje naj pustijo one stare navade in zastarele naprave pri živinoreji in naj začnejo umno rediti živino upoštevajoč razne zelo koristne moderne naprave.

V sledečem hočem na kratko pokazati, kako naj se ta ali ona reč napravi, da bo koristnejša, in ob enem omeniti razne slabe strani naše živinoreje.

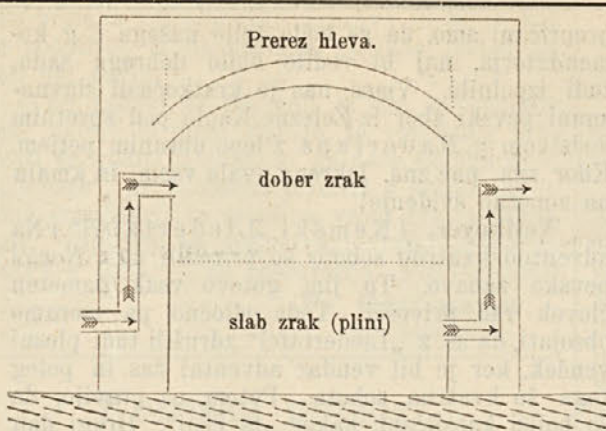
Hlev

je ena najpotrebnejših naprav za živino. No, hleva navadno ne manjka nikjer, tudi pri najrevnejšem kočarju ne, a drugo vprašanje je, kakšen je? Mnogi naši hlevi so kakor kake votline, temne in nizke ter umazane; oken imajo malo in prav majhnih, gnojnice pa je toliko, da človek skoro ne more kam stopiti. In vendar zasluži živina, ki nam donaja toliko koristi, mnogo lepše bivališče.

Dober hlev mora imeti dovolj velika okna, da bo svetel. Če je mogoče, naj bodo okna na solnčni strani, da morejo solnčni žarki posijati tudi v hlev. Solnčna svetloba in gorkota uničita (pokončujeta) velikansko število glivic, ki povzročajo razne bolezni; živini raste kri, pljuča ter srce moreta močnejše delovati in zato je tudi delovanje celega telesa živahnejše. Že mala rastlina postane bleđa, če je zaprta v temnem prostoru, koliko bolj oslabi živina v temnem hlevu in je vsled tega podvržena mnogim boleznim, ki ovirajo razvoj njenega telesa. Priskrbimo torej za svetlobo zadosti velika okna in če se šipa ubije, ne zamašimo luknje s cunjami ali ne zakidajmo z gnojem, kakor se večkrat zgodi!

Drugi pogoj za dobro uspevanje živine je dober, svež zrak. Že zdrava pamet uči, da potrebuje več živine mnogo svežega zraka, ker škoduje slab zrak pred vsem pljučam. A svež zrak je za živino potreben tudi, ker je kisik, katerega ima svež zrak v veliki množini, nujno potreben za prebavljanje. Že navadna petrolejka ne more goreti v slabem zraku in ravno tako tudi živina ne more uspevati. V mnogih naših hlevih se na svež zrak ravno tako malo pazi kakor na svetlobo. Edina dobrota za živino je, da ima hlev še vrata, da vsaj tam včasih malo svežega zraka uide v hlev. Za odvajanje slabega zraka imajo nekateri hlevi tako imenovane dušnike, ki pa slabo delujejo, in še te po zimi zamaše. Dober zrak dovajati in slabega odvajati je treba torej na drug način.

Živina v hlevu vdihava zrak in porabi njegov kisik za prebavljanje in rast krvi, izdihava pa škodljive, nerabljive pline (ogljencevo kislino). Ti plini niso enako težki in zato plavajo lažji bolj pod stropom, težji pa se uležajo k tlom. Da se torej ti škodljivi plini odvedejo ven in dovede svež zrak, je najboljša ventilacija. Naj pa je narejena tako, da gre zunaj malo od tal v steno, po steni gor in zgoraj noter v hlev. Ta dovaža svež zrak. Nasprotno pa naj vodi ona, ki odvaža škodljive pline, znotraj v hlevu od tal v steno, po steni gor in zgoraj ven na prosto. Take ventilacije dobro vlečejo in zrak se v njih ogreje, da ne pride premrzle v hlev, kar bi živini škodovalo. Delovanje ventilacij nam predočuje približno ta-le slika:

Jako dobre so ventilacije skozi strop; te pa so najboljši lesene, ker je les slab prevodnik toplote in zaradi tega zabranjuje prehitro spremembo temperature. Te ventilacije so lahko tudi tako narejene, da se odpirajo in zapirajo in se s tem lahko regulira temperatura v hlevu, ki naj bi bila vedno 16 stopinj Celzija.

Tudi enakomerna toplota je v hlevu potrebna. Premrzle hlev sili živino, da mora použiti več krme, da proizvaja iz nje potrebno toploto, kolikor je več potrebuje. Tako se po nepotrebnem trati krma. Pretopel hlev pa zopet napravi živino leno, jo utruja in se ta lažje prehladi, ko pride iz hleva.

Poleg toplote je treba v hlevu tudi paziti, da se smrad kolikor mogoče omeji. Treba je poskrbeti, če mogoče, za tako nastiljo, ki veže pline, na pr. mah, šota, žaganje. Gnojnica, ki je bogata redilnih snovi, naj se hitro odteka in gnoj naj se kolikor mogoče sproti spravlja na gnojišče. To je najlažje pri onih hlevih, ki so tlakani in tam se draga gnojnica tudi ne more izgubiti v zemljo. Neobhodno potrebno je tudi, da se hlev večkrat pobeli, da dobi več svetlobe in se stene razkužijo. Zato je dobro, če se beležu prilije malo lizola.

Omeniti moram še eno posebno napako, ki se nahaja skoro po vseh naših hlevih, namreč, da so korita previsoka in pregloboka. Živina se steguje in steguje, da doseže krmo; vsled tega mnogo trpi vrat in truplo sploh. Še le ko se nabere že meter gnoja, ji je klaja olajšana. To gotovo ni pametno, zato proč s takimi koriti! Korito naj bo tako narejeno, da bo živina popolnoma neovirano dosegla krmo.

Poleg hleva naj se napravi ograja za živino, kamor naj se ta pogosto spušča, da se giblje in navadi hoditi ter se po leti tudi pase. Tudi po zimi mora živina priti na prosto, da se navadi na vremenske spremembe. Kako velike važnosti za živino je paša, sem opisal začetkom jeseni v „Miru“.

(Dalje sledi.)

Društveno gibanje.

Žitaravas. Kat. slov. izobraževalno društvo „Trta“ vabi na svoje mesečno zborovanje, ki ga priredi v nedeljo, dne 2. prosinca 1910, ob pol treh popoldne v gostilni pri „Mohoriču“ v Rikarjavasi (fara Št. Vid v Podjuni) s sledečim sporedom: Govori, igra: „Na betlehemskih poljanah“. Šaljivi igri „Zdaj gre sem, zdaj pa tja“ in „Ženin Miha“. Pevske in tamburaške točke. Vstopnina za neude: Sedeži 60 vin., stojišča 30 vin. Udom stojišča prosta, sedeži 30 vinarjev. Za najštevilnejšo udeležbo se priporoča „Trta“.

Možica. Katol.-slov. pevsko in izobraževalno društvo „Peca“ v Možici priredi na dan Sv. treh kraljev, dne 6. januarja 1910, ob 3. uri popoldne mesečno zborovanje v svojih prostorih v Možici pri Zagmojstru. Spored: Govor, pobiranje članarine, prosta zabava. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Št. Lipš. Slov. kat. izobraževalno društvo priredi na dan Sv. treh kraljev, t. j. 6. prosinca 1910, po dopoldanski božji službi v svoji „Čitalnici“ II. letni občni zbor. Na sporedu je govor, poročilo odbora, volitev novega odbora in slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Velikovec. Društvo „Lipa“ priredi prihodnjo nedeljo popoldne po blagoslovu, t. j. ob 3. uri, svoje mesečno zborovanje v „Narodnem domu“. Na sporedu je govor, tamburanje, petje in šaloigra „Čašica kave“. K obilni udeležbi vabi odbor.

Politične vesti.

Jugoslovanski minister.

Mariborska „Straža“ piše: „Kakor povsod, tako se je tudi v tem oziru pokazalo, kako malo razumejo ljudje, ki niso imeli nikdar nobenega stika z našim narodom, njegove potrebe. Vsi vemo, da se je šlo v prestalem parlamentarnem boju za to, da se tudi Jugoslovanom pribori

vpliv, ki bi našel svoj izraz v posesti kakega ministrskega mesta. Kako slabo vlogo je igral v tem boju Plojev klub, je celemu slovanskemu svetu znano. Ni iskal, da bi našel zadovoljstvo slovanskih narodov, pač pa je žel priznanje vlade in nemških strank. Slovenski liberalci in hrvatski poslanci so bili največja zavora za izpolnitev dalekosežnih stremljenj slovanske obstrukcije.

Zato se ne smemo čuditi, da so Plojevci tudi glede vprašanja jugoslovanskega ministra zavzemali stališče, ki se popolnoma krije s stališčem vlade in Nemcev. Vlada je voljna, dati Jugoslovanom ministra, a samo ministra-krajana. Toda, in to zamolčijo liberalci slovanskemu ljudstvu, ta minister-krajan bi imel delokrog, omejen samo na Dalmacijo, ali k večjemu še na Primorsko. S tem bi se nolentes volentes zadovoljili tudi Nemci, in njihovo zadnje protestiranje se ne obrača toliko proti jugoslovanskemu ministru, kakor pa proti temu, da bi se njegov delokrog razširil tudi na Kranjsko, Štajersko in Koroško. To vse ve Plojev klub prav dobro, a vkljub temu se še vedno zavzema za ministra-krajana, ki bi bil za Slovence brez pomena in nazadnje tudi Dalmaciji ne bi veliko hasnil. Mesto bi bilo mastna sinekura za politike Plojevega kalibra, za narod pa brez vsakega pomena.

Recimo, da bi dr. Šusteršič ravnal tako, kaj bi se mu vse očitalo?

In pa kaj je delal v zadnjem parlamentarnem boju dr. Šusteršič, ta glasoviti »izdajalec« slovanskega ljudstva? Njegovo stremljenje je bilo, da pribori Jugoslovanom res vpliv na upravo, da doseže resortno ministrstvo, če le mogoče, poljedelsko. Največje sovražnike je našel v svojih bratih. Ljudstvo naj sodi.“

Književnost in umetnost.

Koroška. Spisal prof. dr. M. Potočnik. To novo knjigo nam je podala letos „Slovenska Matiča“; z njo je izvršila nov del tiste zbirke opisov „Slovenske zemlje“, ki jo je zasnoval rajni prof. Simon Rutar, in ki bo dopolnjena, ko se opiše še slov. Štajer in slov. Magyar Orszak. Nove knjige se smemo veseliti posebno mi koroški Slovenci, ker je prvi kašipot za Slovence po starem Korotanu, kolikor ga je še zvestega materi Sloveniji. Da je spisalo to knjigo večakovo pero, spoznaš na vsaki strani po živahnem opisovanju prirode naše dežele, po mičnih črticah iz preteklosti in iz sedanosti življenja slovanskih Korošcev, ki z njimi prepleta sliko naše domovine. Dobro poznajoč Korotan, poživlja opis krajev z zgodovinskimi spomini, šegami, pravljicami in pripovedkami, z opisom gmotnega in duševnega života našega naroda. Pridejal je knjigi tudi narodopisni zemljevid in na njem pokazal, kje je slovenstvo skoraj čisto, kje pa in kako se je pomešalo z nemštvom. Ta zemljevid je posebno imeniten in pobija podobni zemljevid prof. dr. Wutteja, ki je uporabil tiste uradne številke zadnjega ljudskega štetja, o katerih vsako dete ve, kako so jih nakopčili naši dobri prijatelji učitelji-komisarji nemški in nemčurski, ki so kar cele slovenske občine ponemčili. Zdaj pa imamo zemljevid, ki se strinja z resničnimi razmerami. Za danes naznanjamo samo na kratko to knjigo in pozivljamo rojake, da naj sežejo po nji in jo pridno čitajo. Črez leto in dan pa ji sledi drugi del, ki nam bo povedal, kako se je godilo našim deželanom od najstarejših časov do današnjega dne.

Kacijanar, tragedija v petih dejanjih. Spisal Anton Medved. Ljubljana 1910. Založila „Katoliška Bukvarna“. Cena broširanemu izvodu K 140, vezanemu K 240.

Morski razbojnik. Spisal kapitan Frederik Marryat. Iz angleščine prevel J. M. V Ljubljani. Natisnila in založila Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg 1910. Broširan K 250, vezan K 370.

Kaj je novega po svetu.

Odvetniško pisarno bo otvoril v Mariboru g. dr. J. Leskovar, dosedaj vodja dr. Šusteršičeve pisarne v Ljubljani.

Volitve na Goriškem. Pri dopolnilni deželnozborski volitvi namesto umrlega poslanca Alojzija Jeriča je bil izvoljen dne 19. t. m. z velikansko večino Franc Zlobec, kandidat „Slovenske Ljudske stranke“. Župan Zlobec je dobil 10.730 glasov, agrarec Vran 2358, liberalc Vrtovec 4079, dr. Tuma 1218 glasov. S. L. S. se utrjuje.

Sedem državnozborskih podpredsednikov. Državni zbor je sklenil na zahtevo Rusinov, Lahov in Rumunov zvišati število državnozborskih podpredsednikov od 5 na 7. Latinska Jednota (Lahi in Rumuni) kandidirajo posl. Concija in Rusini posl. Romanczuka.

Bistro glavo! Močne živce! Zdravo spanje imamo in nobenih bolečin v glavi in v vratu nimamo več, odkar rabimo Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“, ker isti prežene bolečine in odstrani oslabelelost ter oživlja. Dvanajsterica franko 5 kron. Ne poznamo nobenih bolečin v želodcu več, ne krča, ne zgage, ne tiščanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne kroglice z znamko „Elza-kroglice“. 6 škatel franko 4 kronice. Pristne razpošilja samo E. V. Feller v Stubi, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

Strašna železniška nesreča. (13 mrtvih, 28 težko ranjenih.) Strašna železniška nesreča se je 25. grudnia 1909 dopoldne pripetila na progi Praga-Dunaj državne železniške družbe pri postaji Uhersko. Brzovlak št. 2 se je imel v Pardubicah križati z dunajskim brzovlakom št. 7; ker pa je imel slednji pol ure zamude, je praški brzovlak vozil dalje proti Uherskem. V hipu, ko je ta zapustil Pardubice, privozil je na uherski kolodvor tovorni vlak št. 351; ker vsled dunajskega brzovlaka ne bi mogel več doseči postaje Moravan, je tovorni vlak ostal na postaji Uhersko na stranskem tiru, po katerem so vozili tudi brzovlaki. Službo na tej postaji je opravljal asistent Zeiss. Ko mu dojde brzovlakovo obvestilo, da pripelje tjakaj brzovlak št. 2, je Zeiss naravnal signalno ploščo na: Prosto! Očividno je pozabil, da je na istem tiru še stal tovorni vlak št. 351. Osojbe na lokomotivi brzovlaka je opazilo signalno ploščo na: Prosto! ter vozilo dalje; na dotičnem mestu napravi namreč proga hud ovinek, in bila je tudi gosta megla, da niso mogli videti tovornega vlaka. Šele zadnji hip opazi vlakovodja Slezak grozečo nesrečo ter uporabi vsa sredstva, da bi brzovlak ustavil — a zaman! Z brzino 60 km na uro drvi ta v pogubo... S tako strašno silo prileti na tovorni vlak; lokomotiva se zarine v lokomotivo, vozovi zlete kvišku in se razdrobe kakor škatlje iz papirja. Začujejo se smrtni kriki, ječanje, kliči na pomoč. Lahko ranjeni in nepoškodovani potniki v srednjih vozovih razbijejo okna in hite na prosto. Nudi se jim strašen prizor razdejanja. Vse razbito, proga razorana, razrita kot po strašnem orkanu, iz razvalin pa se čujejo pretresujoči glasovi težko ranjenih in umirajočih. Na lice mesta prihite uslužbenci in kmečko ljudstvo ter prično težko reševalno delo. Ker je na čuden način brzovlak zveza ostala nepoškodovana, je pol ure po katastrofi privozil prvi rešilni vlak v Uhersko z zdravniki, bolniškim osebjem in delavci in kmalu na to še dva druga vlaka. Pred vsem so morali izpustiti paro iz obeh lokomotiv, ker se je bilo bati eksplozije. Čakalnic so izpomenili v začasni lazaret in spravili ondi ranjence. Izpod razvalin so z velikim naporom reševali nesrečne žrtve, strte in oblite s krvjo... Tudi smrt je imela takoj na mestu bogato žetev... Kolikor se je doslej dognalo, je bilo 13 mrtvih. Težko ranjenih je 28, izmed katerih sta dva med transportom v bolnišnico umrli in bo pač še ta in oni podlegel poškodbam, a drugi bodo pohabljeni in srečen tisti, ki bo brez dosmrtnih posledic prebolel strašne poškodbe. Lahko ranjenih je nad 20. Reševalna dela so se neprestano vršila ves dan in vso prihodnjo noč; ob progi na obeh straneh so stali delavci z bakljami. Preiskovalna komisija je takoj odredila aretacijo asistenta Zeissa. Ta sicer trdi, da je signaliziral prav; a čuvaj je izpovedal, da je plošča kazala „Prosto“ in enako trdi tudi vlakovodja Slezak. Komisija je dognala, da je naprava za signaliziranje popolnoma redno in pravilno delovala, da je krivda torej edino le na pristavu Zeissu. Vlakovodja Slezak je dalje izpovedal, da je opazil tovorni vlak šele kakih 300 korakov pred sabo; takoj je začel z vsemi silami zavirati, a ni bilo več rešitve. Kakih pet metrov pred tovornim vlakom sta skočila s kurjačem iz vlaka.

Vojna med Rusi in Japonci grozi z nova. Po zadnji ruskojaponski vojni so se Japonci takoj začeli pripravljati na novo, večjo vojno. Načrti Japonske so dalekosežni. Izpodrinili hočejo Ruse s kitajskega ozemlja na celi črti; najprej si hočejo osvojiti severni del polotoka Sahalina in Kamčatke. Pripravljene imajo za vojno baje 1,700.000 mož. Rusi od zadnje vojne sem niso mnogo storili. Zgradili niso niti drugega tira na sibirski železnici, brez katerega ne morejo v slučaju vojne spraviti dovolj hitro zadostno število vojakov na bojišče. Rusko brodovje na vzhodu je uničeno. Kitajci se bodo v slučaju vojne pridružili Japoncem. Tako se zdi, da bodo Rusi, če pride do vojne, to pot strahovito tepeni. Ruska javnost je zelo vznemirjena, čeravno slika rusko zunanje ministrstvo razmerje Rusije do Japoncev v najbolj rožnatih barvah. Rusi so odposlali v zadnjem času proti vzhodu iz Irkutska 50.000 mož. Za slučaj vojske imajo pripravljenih 250.000 mož na vzhodu.

Siromaščina v Ameriki. Kaj? V Ameriki da je siromaščina doma? Tam, kjer pravijo, da sicer ne teče med in mleko, pa se zlato, suho zlato kar iz cestnega prahu pobira? A ni vse „zlato“, kar se svetli, in kdor hoče v Ameriko,

naj poprej dobro premisli, kaj ga tam morebiti čaka. Neki bogat Anglež Hunter je stanoval po največjih ameriških mestih, pa ne med bogataši, ampak nalašč v najrevnejših predmestjih, da bi z lastnimi očmi videl, kako se godi siromakom, in da bi jim pomagal z dobrim svetom in denarjem. Tako je živel mnogo let kot dijak in še dolgo po šolskih letih; potem pa je spisal celo knjigo o ameriški bedi. Med drugim pravi: „V Ameriki — namreč v Združenih državah — je gotovo tudi v najboljših letih najmanj deset milijonov revežev, to je takih ljudi, ki imajo premalo hrane, premalo obleke in preslabo stanovanje. Okrog štiri milijone teh ljudi je beračev in žive od miloščin. Nad dva milijona delavcev je štiri do šest mesecev na leto brez dela. Okrog pol milijona moških pa prihaja vsako leto v Ameriko in išče dela ravno po tistih krajih, kjer ga je najmanj. Več kot 1,700.000 majhnih otrok ne hodi v šolo, ampak mora že zaslužiti. Nad pet milijonov žen mora delati za denar in sicer nad dva milijona po tovarnah, predilnicah in dr. Pokonča ali pohabi se na leto gotovo en milijon delavcev pri svojem delu, in če pojde tako dalje, bode izmed sedanjega rodu najbrž več nego deset milijonov oseb umrlo za jetiko.“ Najhujše se godi delavcem, ki ne znajo nobenega rokodelstva. Ako dobi delo, zasluži ravno toliko, da s svojo družino ne umrje lakote. Če zbolijo, se postara ali kakorkoli nesposoben postane za delo — potem je pa takoj strašna revščina. Kmalu je zastavljen ali prodan zadnji komad itak siromašnega pohištva, kmalu žena ne more dosti zaslužiti, kmalu mu tudi sosedje, sami reveži, ne morejo več pomagati, tedaj si vzame revež življenje, ki mu je bilo vedno le neka tesna navada — drugi se vdajo v svojo nesrečo, zaškripljejo z zobmi — in gredo beračit. Kdor pa je začel živeti od milosti drugih, ne bo nikdar več kaj drugega kakor berač. Nima več nobene moči, niti poguma, da bi začel zopet delati. Po dnevi brska po kupih, kamor zmečejo ljudje ostanke vsake vrste, ter pobira iz njih koščke na gnile hrane, ali se potepa z drugimi nesrečniki, s tatovi, potepuhi, izvrženimi ženskami okrog. Po noči se natepe take sodrge iz celega sveta v smrdljive brloge najgrših prenočišč. Tako živi tak človek — če je to sploh še življenje, in se kmalu privadi temu življenju, saj mu zdaj ni treba več ob določeni uri hiteti na delo in nima nobene skrbi več, ki ga je tlačila v boljših dnevih. Ali morebiti poskusi še zdaj in zdaj katero delo, da si prisluži par centov; njegova pest pa je že omagala, za trajno delo nima več moči; kakor je prejel tistih par grošev, vrže lopato ali sekuro v kot ter hiti — v beznico, da pokliče duhove žganja, ki mu kmalu uspavajo zadnje telesne in duševne sile. Žganje mu je postalo tolažnik! In leto za letom se pritepejo iz Evrope nove trume, ki silijo iz domačega v hujšo ameriško siromaštvo; nobenega boljšega dela ne znajo, ne znajo jezika Amerikancev in se ga tudi velikrat nikdar ne nauče. Delati morajo za borno plačo, zato morajo stanovati po najgrših brlogih, kamor dober delavec nikdar ne zaide. Ob slabi hrani in po nezdravih stanovanjih hirajo, za otroke se ne morejo ali nočejo brigati; otroci ne morejo bivati celi dan po tistih brlogih, na solnce hite, na ulico in cesto; tam gledajo najostudnejše zglede življenja beračev, potepuhov, hudodelcev — to je njih šola, iz katere stopijo le prehitro tudi sami v življenje kot berači, potepuhi, hudodelci.

Posestvo na prodaj

ki obsega 20 oralov polja, 10 oralov travnikov, 20 oralov gozda in hišo v dobrem stanu za 9200 kron. Več pove Primnik Ivan, pd. Rutar, Dolenjavas št. 15, občina Bilčovs, pošta Bistrica v Rožu, Koroško.

Tržne cene v Celovcu

23. grudnia 1909 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
	K	v	K	v
Pšenica	—	—	—	—
Rž	20	50	20	75
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	—	—	17	—
Oves	16	50	17	50
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	—	30	47
Turščica	—	—	16	42
Leča	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	5	77
Deteljno seme	—	—	—	—
Seno, sladko	9	—	12	—
„ kislo	7	—	10	—
Slama	6	—	8	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—
Rapa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje) 1 kg	2	80	3	—
Surovo maslo (putar), 1 „	2	80	3	20
Slanina (špeh), povoj, 1 „	2	20	2	40
„ „ surova, 1 „	1	80	1	90
Svinjska mast 1 „	2	—	2	20
Jajca, 1 par	—	22	—	24
Piščeta, 1 „	—	—	—	—
Race	8	—	4	—
Kopuni, 1 „	7	—	10	—
30 cm drva, trda, 1 m ³ .	3	20	70	70
30 „ „ mehka, 1 „	3	—	3	30

Ž i v i n a	Počrez	100 kilogramov				Prignalo	Prodalo
		žive vage		zaklana			
		od	do	od	do		
v k r o n a h							
Konji	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	
„ za vožnjo	300	340	—	—	12	5	
Junci	230	—	—	—	2	2	
Krave	170	380	58	—	28	12	
Telice	164	—	—	—	1	1	
Svinje, pitane	—	—	140	148	92	86	
Praseta, plemena	16	54	—	—	118	92	
Ovce	—	—	—	—	—	—	

Izšel je priljubljeni

Peti najpopolnejši letnik

„Koledar za kmetovalca“

s posebno izbrano in mnogovrstno vsebino v vseh strokah kmetijstva in gospodarstva.

Noben kmetovalec, trgovec in gospodar naj ne bo brez tega praktičnega koledarja, kateri mu bo v vseh zadevah dober svetovalec.

Knjižica je v žepni obliki, ima tudi praktični zapisnik in je vezan v močno usnjeno imitacijo ter velja brez poštnine K 1.60, s poštnino K 1.80.

Pri 10 iztisov se da enega za nameček. Naroča se pri

Ivanu Bonač v Ljubljani.

Znesek se naj pošlje naprej.

Loterijske številke 24. grudnia 1909:

Gradec 28 51 1 15 5
Dunaj 10 80 88 87 76

Brez pogreška, zanesljivo in počasi bo gorela **večna luč** le v cerkvah, kjer rabijo stenje in specialno olje za večno luč od tvrdke

Viktor Iraš v Treibach (Koroško).

Poizkus s poštnim kolijem olja in nekaterih stenjev dokaže to.

Svetilnice, samogorljivo oglje za kadalnice, cerkveno kadilo, kadalni pridaček „Buonodore“, jamčeno pristne voščene sveče, stearinsveče, ne kapljajoče prižigalne sveče, kangljice, solidno in praktično ogrevalo za mašno vino, kakor tudi vse cerkvene kovinske reči najboljše izdelane.

Brošura „Das ewige Licht“ z zgodovinskim pregledom, simbolično razlago in praktičnim navodilom kakor ceniki brezplačno.

!Slovensko podjetje!

Franc Souvan sin

Ljubljana, Mestni trg št. 22 in 23

Tiskana in tkana bombaževina
Bela in rjava kotenina
Domače in angleško sukno
Francoska svila
Modno blago iz prvih tvornic
Najboljše češko platno

Popolne opreme za neveste

Oprave za hotele in stanovanja

Največja zaloga preprog

Solidna postrežba! Nizke cene!

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnovejši izbor.

Zaloga je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron. Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa zimskega blaga bodem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala. Imam za ženine in neveste zmerom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbeni govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,
Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Edina izborna priložnost za nakup za trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarje naravnost iz tovarne!

Razpošilja se tudi zasebnikom.

40 metrov ostankov po želji sortirano 15 K.

Barbant v lepih vzorcih za obleke, bluze in spodnjo obleko.
Flanelo, lepo križaste, za srajce in bluze.
Delen, z robom, za obleke in bluze.
Angleški ošfir, 80 cm širok, za pisane srajce, prsa za srajce in bluze za dame.
Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače obleke.
Kanafas za posteljne prevleke v živahnih barvah.
Oksforda za moške srajce, izborna trpežne kakovosti.
Krizet, barvan, za spodnja krila, tkan iz debele tvarine.

Nikake rizike! Znesek se takoj vrne, ako blago ne ugaia in se lahko pošiljatev nefrankirana nazaj pošlje. Črez 1000 priznalnih pisem od 1. januarja.

40 metrov šinega, pobeljenega rumburškega platna za najfinije životno in posteljno perilo, sortirano z belim križetom za spodnje perilo samo K 17.90.

Gotove, zarobljene rjuhe brez šiva, 235 cm dolge, 150 cm široke, iz najboljšie tkanine, trpežne kakovosti, zajamčeno platno, kos K 2.40. Najmanjše naročilo 6 kosov. Pošilja po povzetju.

Pri naročilu 2 zavojev poštnine prosto.

Antonin Maršik, tkalnica,
Olešnice u Nov. Mesta n. M., č. 100. Češko.

Kdor hoče imeti

dobro tkano blago,

naj naroči po povzetju pri

Emilu Winternitz, tkalnica Nachod, Češko.

1 kos platna za prtiče brez šiva, 14 metrov dolgega, dobre kakovosti K 14.—

1 kos platna za prtiče brez šiva, 14 metrov dolgega, dobre kakovosti " 18.—

1 kos rumburškega platna prima-kakovosti, 24 metrov dolgega " 13.50

23 metrov kanafasa, s pristno barvo in trpežnega, živahen vzorec " 11.10

Žepni robci, obrisače, robci za posodo itd. se oddajajo vredno, tako tudi flaneli in zimski barhent. Za dobro blago se jamči in more vsak vrniti, kar mu ne ugaia.

Kupujte narodni kolek!

AMERIKA

Kdor se za **Ameriko** zanima.

dobi na željo

brezplačno pojasnilo o najboljši vožnji v Ameriko.

Cesarske ladje

Cesar Viljem II. 215 metrov dolga
Prestolonaslednica Cecilija 215 metrov dolga
Prestolonaslednik Viljem 202 metra dolga
Cesar Viljem Veliki 198 metrov dolga
vožjo v 6—7 dneh iz Bremena v New-York.

Odhod ob torkih.

Cesarske ladje vozijo samo iz Bremena, kdor želi tedaj s cesarsko ladjo potovati, more to storiti prosto in brez ovir, nihče nima pravice mu to zabraniti. Vsakdo ima prosto voljo, za svoj denar potovati, kamor hoče.

F. Missler, Bremen, Bahnhofstrasse 30.

Prevoz potnikov iz Bremena v Ameriko, Avstralijo, Afriko.

Naznižje cene. Dobra oskrba.

Veselo novo leto

vsem svojim častitim podpornikom in prijateljem želi

Peter Markovič,

akad. slikar v Rožku na Koroškem.

Superfosfat

mineralno in animalično, najbolj priznано, najbolj zanesljivo in najcenejše gnojilno sredstvo fosforove kisline

za usako zemljo.

Vsebina strogo zajamčena. Zajamčen najhitrejši učinek, najboljši uspehi.

Za pomladansko obdelovanje neogibno potreben.

Dalje

amoniakove, kalijeve in solitarjeve superfosfate

odpošiljajo vse

tovarne umetnih gnojil, trgovci, poljedelske zadruge in društva.

Pisarna: Praga, Prikopi 17.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 1/2 %
2 0

kmečki kreditni zavod za Celovško okolico

Pavličeva ulica št. 7

uraduje

ob četrtkih od 1/2 10. do 12. ure in od 1/2 2. do 3. ure,
ob sobotah od 10. do 12. ure.

4 1/2 %
2 0

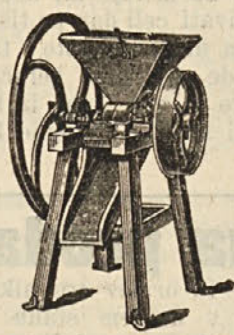
Društvo jamči za popolno varnost vlog s premoženjem vseh udov.

Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom

sprejema **hranilne vloge** vsak uradni dan, to je vsak četrtek od 8. ure zjutraj do 12. ure dopoldne, ter jih obrestuje po 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka, tako, da sprejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih 4 K 50 vin. na leto.

Načelnštvo hranilnice in posojilnice v Šmihelu pri Pliberku.

Stroje za pripravljavanje krme,

slamoreznice, reporeznice,
mline za debelo moko (otrobe),
priprave za parenje krme, štedilna kotljišča,
sesalke za gnojnico

izdeluje in razpošilja po najnovejšem in priznanem načinu tvrdka

Ph. Mayfarth & Co

tovarne za gospodarske stroje, železolivarne in fužine na paro,

Dunaj, II., Taborstraße 71.

Geniki zastoj in poštnine prosto.

Sprejemajo se zastopniki in razprodajalci.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 3.000.000.

Rezervni fond K 300.000.

Denarne vloge od dne vloge obrestujemo po **4 1/2 %** do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjuje in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predjume na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavolje.

— Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu, Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8.— za kom. **Tiske srečke s 4% obrestmi.** Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.